

Sygn. akt I Ns 183/23

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2024 r.

Sąd Rejonowy w Pieszku I Wydział Cywilny w P. w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Lisowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Judyta Masłowska

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2024 roku na rozprawie

sprawy z wniosku M. W. (1)

z udziałem M. W. (2), M. W. (3), I. W.

o dział spadku

postanawia:

I. Ustalić, że w skład spadku po F. W. s. A. i Z. wchodzi:

1) nieruchomość zabudowana stanowiąca działkę gruntu o numerze (...) o powierzchni 1089 m², położna w obrębie ewidencyjnym D., gmina O., dla której Sąd Rejonowy w Pieszku prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 210 420 zł (dwieście dziesięć tysięcy czterysta dwadzieścia złotych);

2) motorower marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 2 000 zł (dwa tysiące złotych);

II. Dokonać działu spadku po F. W. s. A. i Z. w ten sposób, że składniki majątku spadkowego wskazane w pkt. I w punktach od 1) i 2) orzeczenia przyznać uczestnika M. W. (2).

III. Ustalić, iż uczestnik M. W. (2) poniósł nakłady w postaci zapłaty podatku od nieruchomości w kwocie 2 778 zł (dwa tysiące siedemset siedemdziesiąt osiem złotych)

IV. Zasadzić od uczestnika M. W. (2) na rzecz wnioskodawczyni M. W. (1) tytułem spłaty kwotę 52 410,50 zł (pięćdziesiąt dwa tysiące czterysta dziesięć złotych 50/100) płatną w terminie 30 dni, od daty uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności tej kwoty.

V. Nakazać ściągnąć od zainteresowanych M. W. (1) i M. W. (2) kwoty po 989,33 zł (dziewięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych 33/100) z tytułu brakujących zaliczek na poczet opinii biegłego.

VI. Orzec, iż uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 183/23

UZASADNIENIE

M. W. (1) wniosła o dokonanie działu spadku po swoim ojcu F. W. zmarłym w dniu 10 sierpnia 2018 roku. Wskazała, że spadek po spadkodawcy na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Pieszku wydanego 27 kwietnia 2022 roku w sprawie I Ns 102/22 nabyła wnioskodawczyni oraz uczestnicy postępowania M. W. (2), I. W. i M. W. (3) – każdy w udziale po 1/4 części.

Wnioskodawczyni wskazała, że w skład spadku wchodzi prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu o nr geod. (...), położonej w D., dla której Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 300 000 złotych.

Wnioskodawczyni wniosła o dokonanie działu spadku w ten sposób, aby opisaną wyżej nieruchomość przyznać uczestnikowi M. W. (2), który na nieruchomości tej zamieszkuje na stałe, i zasądzić od niego na rzecz wnioskodawczyni tytułem spłaty kwotę 75 000 złotych płatną w terminie miesiąca od daty wydania postanowienia w niniejszej sprawie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności.

Uczestnik postępowania M. W. (2) co do zasady przychylił się do wniosku. Przychylił się do zaproponowanego przez wnioskodawczynię sposobu dokonania działu spadku. Zakwestionował podaną przez wnioskodawczynię wartość przedmiotowej nieruchomości uznając ją za rażąco zawyżoną. Nadto podniósł, że w okresie od 2012 do 2020 roku poczynił nakłady na tę nieruchomość o łącznej wartości 19 097,21 złotych. Wniósł o rozliczenie tych nakładów. Ponadto wniósł o rozliczenie w niniejszym postępowaniu poniesionych przez niego ciężarów związanych z nieruchomością wspólną, tj. kwoty 2 778 złotych uiszczonych tytułem podatku od nieruchomości za okres od 2019 do 2023 roku.

Na rozprawie w dniu 19 marca 2024 roku uczestnik wskazał, że w skład spadku po F. W. wchodzi ponadto motorower marki (...) o nr rej. (...), o wartości 2000 złotych i wniósł o przyznanie jemu tego składnika majątku spadkowego.

Wnioskodawczyni sprzeciwiła się rozliczaniu nakładów poczynionych przed śmiercią spadkodawcy. Podniosła, że nieruchomość należy wycenić według stanu na dzień otwarcia spadku, tj. z pominięciem jedynie tych nakładów, które poczynione zostały przez uczestnika po śmierci spadkodawcy, tj. po dniu 10 sierpnia 2018 roku. Wnioskodawczyni nie kwestionowała podanej przez uczestnika wartości motoroweru i nie sprzeciwiła się przyznania tego składnika uczestnikowi.

Pozostali zainteresowani nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6 lutego 2004 roku F. W. nabył prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu o nr geod. (...), położonej w D., dla której Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Był on także właścicielem motoroweru marki (...) o nr rej. (...), o wartości 2 000 złotych.

F. W. zmarł 10 sierpnia 2018 roku, a spadek po nim na podstawie ustawy nabyli: córka M. W. (1), córka I. W., syn M. W. (2) i syn M. W. (3) – w udziale po 1/4 części każdy z nich.

(okoliczności bezsporne, dowód: treść księgi wieczystej (...) Sądu Rejonowego w Piszcu; prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w Piszcu o stwierdzeniu nabycia spadku wydane 27.04.2022r. w sprawie I Ns 102/22; kserokopia dowodu rejestracyjnego motoroweru k. 197-197v)

Opisana wyżej nieruchomość zamieszkiwana jest przez M. W. (2). (okoliczność bezsporna)

Po śmierci spadkodawcy, M. W. (2) poczynił nakłady na ww. nieruchomość w postaci remontu łazienki i montażu bramy ogrodzeniowej z furtką.

(dowód: faktury k. 51 i 54-57; faktura k. 52)

M. W. (2) poniósł także podatek od ww. nieruchomości za lata 2019, 2020, 2021, 2022 i 2023 w łącznej wysokości 2 778 złotych.

(bezsporne, dowód: potwierdzenia wpłat k. 59-63)

Wartość rynkowa prawa własności przedmiotowej nieruchomości, według stanu na dzień otwarcia spadku, tj. z pominięciem nakładów poczynionych na nieruchomość przez M. W. (2) w postaci remontu łazienki i montażu bramy ogrodzeniowej z furtką, wynosi 210 420 złotych.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości k. 98-130 wraz z opinią uzupełniającą k. 166-168)

Sąd zważył, co następuje:

Skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd (art. 684 k.p.c.).

Zasadą jest, iż dział spadku obejmuje składniki należące do danego majątku w dacie otwarcia spadku oraz istniejące w chwili dokonywania podziału.

Wartość składników spadku ustala się według ich stanu na dzień otwarcia spadku, według cen obowiązujących w chwili orzekania i na poziomie cen rynkowych.

Zgodnie z art. 688 k.p.c., do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności.

W myśl art. 622 § 2 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c., gdy wszyscy współwłaściciele złożą zgodny wniosek co do sposobu zniesienia współwłasności, sąd wydaje postanowienie odpowiadające treści wniosku, jeżeli projekt podziału nie sprzeciwia się prawu ani zasadom współżycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych.

Jeżeli brak jest podstaw do wydania postanowienia w myśl ww. przepisu, a zachodzą warunki do dokonania podziału w naturze, sąd dokonuje tego podziału na części odpowiadające wartością udziałom współwłaścicieli z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zgodnie z interesem społeczno-gospodarczym. Różnice wartości wyrównuje się przez dopłaty pieniężne (art. 623 k.p.c. w zw. z art. 687 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c.).

Zgodnie z art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.

Należy podkreślić, że podział fizyczny jest podstawowym sposobem zniesienia współwłasności, wyraźnie preferowanym przez Kodeks cywilny, co niewątpliwie wynika z treści art. 211 k.c. Oznacza to, że jeżeli zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądu, powinien on brać pod uwagę przede wszystkim ten sposób wyjścia ze współwłasności, chyba, że rzecz nie daje się podzielić albo współwłaściciele sami żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłatę, albo sprzedaży stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (art. 212 § 2 k.c.).

W niniejszej sprawie skład spadku pozostawał poza sporem. Wnioskodawczyni i uczestnik M. W. (2) zgodnie podali, że w skład spadku wchodzi opisana wyżej nieruchomość i motorower. Twierdzenia te potwierdza treść prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Pieszku księgi wieczystej (...) oraz załączona do akt sprawy kserokopia dowodu rejestracyjnego motoroweru. Dlatego Sąd orzekł, jak w punkcie I. sentencji postanowienia.

Wnioskodawczyni i uczestnik zgodnie wnieśli o dokonanie działu spadku w ten sposób, aby wymienione składniki majątku spadkowego przyznać uczestnikowi M. W. (2) i zasądzić od niego na rzecz wnioskodawczyni spłatę stosowną do przysługującego jej udziału w spadku.

W ocenie Sądu, złożony zgodny wniosek o dział spadku odpowiadał wytycznym wskazanym w treści art. 622 § 2 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. Zaproponowany sposób podziału był umocowany w przepisie prawnym art. 212 § 2 k.c. Zasady współżycia społecznego i interes uczestników również nie były sprzeczne z treścią wniosku. Dlatego też Sąd orzekł, jak w punkcie II. sentencji postanowienia.

Wartość motoroweru Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowane przez wnioskodawczynię stanowisko uczestnika M. W. (2). Z kolei wartość nieruchomości, z uwagi brak zgodnego w tej kwestii stanowiska wymienionych, Sąd ustalił w oparciu o opinię powołanego w sprawie biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości, P. S..

W sporządzonej na piśmie opinii biegły wskazał, że wartość rynkowa przedmiotowej nieruchomości, na dzień otwarcia spadku, tj. z pominięciem nakładów poczynionych na nieruchomość po 10 sierpnia 2018 roku przez M. W. (2) w postaci remontu łazienki i montażu bramy ogrodzeniowej z furtką, wynosi 210 420 złotych. W pisemnej opinii uzupełniającej, biegły rzeczowo odniósł się do zarzutów pełnomocnika uczestnika i w całości podtrzymał opinię podstawową. Ostatecznie opinia biegłego P. S. nie była kwestionowana przez uczestnika.

Sąd w pełni podzielił opinię podstawową i uzupełniającą biegłego sądowego, bowiem spełniały one stawiane im wymogi, odzwierciedlały staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, odpowiadały w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały na postawione pytania, a przytoczona na ich uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca. Zauważyć należy, iż opinia biegłego podlega, jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz odróżniają je szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Zdaniem Sądu, opinie sporządzone zostały zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną.

Zgodnie z art. 686 k.p.c., w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współwłaścicielami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych.

W niniejszym postępowaniu, pominięciu przy wycenie sporządzanej przez biegłego, podlegały niewątpliwie te nakłady, które poczynione zostały na spadkową nieruchomość po otwarciu spadku, tj. po 10 sierpnia 2018 roku. Sąd nie uwzględnił wniosku uczestnika o rozliczenie nakładów poczynionych przez niego na przedmiotową nieruchomość przed śmiercią spadkodawcy, albowiem uznać należało, iż uczestnik czynił je na rzecz spadkodawcy, jak również uczestnik nie udowodnił aby wszystkie nakłady zostały przez niego sfinansowane.

W myśl art. 207 k.c. pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów; w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną.

Ciężarami w rozumieniu ww. przepisu są m.in. podatki i inne świadczenia o charakterze publicznoprawnym obciążające współwłaścicieli nieruchomości będącej przedmiotem współwłasności.

W sprawie bezspornie ustalono, że od daty powstania współwłasności, tj. od 10 sierpnia 2018 roku, uczestnik M. W. (2) poniósł podatek od przedmiotowej nieruchomości za lata od 2019 do 2023 roku w łącznej wysokości 2 778 złotych. Potwierdzają to również załączone do akt sprawy dowody wpłat (k. 59-63), których treść nie była kwestionowana przez wnioskodawczynię.

Zważywszy na treść postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po F. W. i wysokość udziału wnioskodawczyni w spadku (1/4), uznać należało, iż do zapłaty od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika M. W. (2) z tytułu rozliczenia ww. podatku od nieruchomości pozostaje kwota 694,50 złotych ($2\ 778\ \text{zł} : 4 = 694,50\ \text{zł}$).

Reasumując, łączna wartość spadku po F. W. wynosi 212 420 złotych (210 420 zł + 2 000 zł), a więc wartość udziału każdego ze spadkobierców wynosi 53 105 złotych ($212\ 420\ \text{zł} : 4$). W wyniku dokonanego działu spadku, wszystkie składniki majątku spadkowego otrzymał uczestnik M. W. (2), w konsekwencji czego winien on spłacić wnioskodawczynię kwotą 52 410,50 złotych, która wynika z pomniejszenia wartości udziału wnioskodawczyni o należną uczestnikowi kwotę 694,50 złotych z tytułu rozliczenia poniesionych ciężarów ($53\ 105\ \text{zł} - 694,50\ \text{zł}$).

O spłacie na rzecz wnioskodawczyni Sąd orzekł zgodnie z art. 212 § 3 k.c. oznaczając termin płatności oraz wysokość odsetek należnych w przypadku zwłoki w płatności. W ocenie Sądu okres 30 dni od daty uprawomocnienia się

orzeczenia to czas odpowiedni, który pozwoli uczestnikowi na zgromadzenie zasądzonej od niego kwoty. Terminowi temu nie oponował sam uczestnik.

Z uwagi na to, iż wnioskodawczyni i uczestnik M. W. (2) byli w równym stopniu zainteresowani działem spadku, Sąd uznał, że powinni po połowie uczestniczyć w kosztach opinii powołanego w sprawie biegłego sądowego. Koszt ten wyniósł łącznie 3 978,67 złotych i do wysokości 2 000 złotych pokryty został z zaliczek wpłaconych po 1000 złotych przez wnioskodawczynię i uczestnika, natomiast do kwoty 1 978,67 złotych pokryty został tymczasowo ze środków budżetowych Skarbu Państwa. Dlatego też, na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. i art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005r., Nr 167, poz. 1398 ze zm.), Sąd nakazał pobrać od wnioskodawczyni i uczestnika postępowania M. W. (2) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Pieszku kwoty po 989,33 złotych ($1\,978,67\text{ zł} : 2 = 989,33\text{ zł}$).

O pozostałych kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.